Zienswijze kadernota OD NHN

De zienswijze op de kadernota van de OD NHN 2022 gaat vooral over de personele inzet die zoals voorgesteld nodig is voor de uitvoering en oplossing van drie (toekomstige) ontwikkelingen. De Omgevingswet, de VTH strategie, en de vergrijzing van het personeel. In totaal wordt er in deze kadernota structureel voor 15 fte nieuwe formatieplaatsen voorgesteld. Het betreft 6 omgevingsadviseurs, 2 medewerkers data-analyse en 7 trainees. Hiervan zijn de 6 fte omgevingsadviseurs en de 2 fte data-analyse structureel extra formatie. Gezien de financiële consequenties van deze personeelsuitbreiding en het feit dat de organisatie hierdoor met meer dan 8% groeit moet een dergelijk besluit volgens ons goed gemotiveerd en zorgvuldig tot stand komen. Deze kadernota en de stukken waarnaar wordt verwezen zijn als onderbouwing echter onvoldoende. Hetgeen wij hieronder toelichten. Wij herkennen het beeld dat u schetst dat de ontwikkelingen zoals beschreven in de kadernota geld kosten maar indien u van de raad verwacht akkoord te gaan met de begroting 2022 vinden we dat de personele consequenties integraal[1] beter onderbouwt moeten worden.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2022 in werking. Ter voorbereiding op de omgevingswet is met financiering van de deelnemers het programmateam omgevingswet opgericht. Het doel van het programmateam is in ieder geval te voldoen aan de minimale lijst van acties en bijbehorende roadmap (zie brief VNG 27 juni 2019) om minimaal te kunnen functioneren en voorbereid te zijn op uitvoering van de Omgevingswet. Door Corona hebben zowel de VR NHN als de GGD zich teruggetrokken uit het programmateam maar heeft de OD NHN aangegeven juist meer tijd over te hebben voor de uitvoering van de taken. Tot op heden is de minimale lijst van acties en bijbehorende roadmap echter nog niet opgeleverd.

In deze kadernota wordt vanaf 2022 structurele financiering gevraagd ter hoogte van 600.000,- euro ten gunste van 6 fte in verband met de voor de Omgevingsdienst NHN nieuwe functie van Omgevingsadviseur[2].

In de afgelopen Algemeen Bestuur vergadering (AB) van 9 december van de OD NHN is een projectplan Omgevingswet besproken. Dit projectplan kwam voor onze gemeenten “uit de lucht vallen”. Het is bijvoorbeeld niet besproken in het Netwerk programmamanagers OW NHN overleg en daarom vinden we het onvoldoende afgestemd met de deelnemers om in te kunnen stemmen met dit plan. Ook het plan zelf laat aan duidelijkheid te wensen over. Er wordt om formatie gevraagd maar niet duidelijk is welke taken de OD straks gaat leveren. De minimale lijst is immers nog steeds niet opgeleverd en hierdoor is er nog geen zicht op de minimale extra inspanningen die de Omgevingswet vraagt. In het projectplan wordt ook niet duidelijk gemaakt welke producten uit de huidige advisering in het uitvoeringsplan vervallen.
Als gevolg van het tekortschieten van het projectplan en de toelichting in de kadernota kan er ook geen besluit worden genomen over de te reserveren capaciteit voor de uitvoering van de Omgevingswettaken. Juist nu de OD NHN zo goed bezig is met het programma outputfinanciering zou duidelijk moeten zijn voor welke producten deze 6 fte kostenverhogend werkt. Dit blijkt niet uit de kadernota.

---

[1] Zo wordt er bijvoorbeeld niks gezegd over de opbrengsten en mogelijke besparingen van de extra personele inzet terwijl die er mogelijk wel zijn.
[2] *blz. 5*

Onduidelijkheid over de kosten en al dan niet verplichte afname

Eerder is door de programmamanagers Omgevingswet van de gemeenten aangegeven een overzicht te willen ontvangen waarin de diensten van de OD NHN zijn aangegeven die door de omgevingswet veranderen. Een splitsing tussen de wettelijk verplichte taken en niet-wettelijke taken is hierin het uitgangspunt. In het kader van het project outputfinanciering is de productencatalogus onder de huidige wetgeving inmiddels gereed maar juist het aanpassen van de productencatalogus op de omgevingswet staat gepland voor het eerste helft van 2021. Daarom achten wij het onjuist om nu reeds te kiezen voor medewerkers waarvan we de producen niet kennen en dus als gemeenten niet kunnen weten of wij die specifieke producten ook willen afnemen.

Duidelijk is dat de OD NHN zich moet voorbereiden op de Omgevingswet en ook samen dienen we nog veel zaken te regelen. In dit proces is alleen een go-alone strategie gevolgd die niet past in de procesafspraken die de GR-en en deelnemers met elkaar hebben gemaakt. Eerder hebben de gemeenten immers ook al 600.000,- euro ter beschikking gesteld middels de bestuursopdracht omgevingswet voor het duidelijk krijgen van de taken. Tot nu toe heeft deze bestuursopdracht nog onvoldoende resultaat opgeleverd om in te kunnen stemmen met een structurele uitbreiding van de formatie.

VTH-Strategie 2021-2023

Op 1 juli 2020 is in het AB van de OD NHN besloten over de VTH-strategie 2021-2023. Inhoudelijk bestaat daar geen discussie over. Bij het vaststellen van de VTH-strategie 2021-2023 is over de financiële gevolgen echter het volgende opgenomen:

“Het opstellen en aanbieden van de VTH-strategie 2021-2023 past binnen lopende budgetten. Voor het toepassen van de VTH-strategie is bij het hierna volgende onderwerp ‘personele gevolgen’ aangegeven dat er 2 fte benodigd zijn om een juiste monitoring en actuele analyse van inzichten te kunnen borgen. Deze formatie wordt ingezet voor data-analyse en monitoring van de beoogde doelstellingen waarbij – met de vaststelling van deze strategie – een verschuiving van kwantitatieve naar kwalitatieve resultaten plaatsvindt. Over de (mogelijke) kosten van deze inzet hoeft u nu nog niet te beslissen. Daarvoor gebruiken wij – in overeenstemming met de FUGR – de normale financiële cyclus (kadernota en begroting). Hierdoor kunt u dit integraal en in de volle breedte van de (organisatie)ontwikkelingen beschouwen. Daar wordt onderbouwd of er sprake is van te integreren formatieruimte of dat hiervoor (enige) extra inzet nodig is.”

In de kadernota wordt uitsluitend aangegeven dat in de VTH-strategie, met het daarbij behorende besluit, wordt gevraagd om 2 fte structureel te financiering ter hoogte van 200.000,- euro. Deze fte’s worden ingezet voor data-analyse. Dit beschouwen wij niet als een onderbouwing. Om te voldoen aan de toezegging zoals gedaan bij het besluit over de VTH strategie is de in de kadernota aangevoerde onderbouwing en beschouwing veel te mager. Gezien de toelichting bij het voorgestelde besluit van de VTH-strategie 2021-2023 mag op zijn minst verwacht worden dat er een overzicht wordt verstrekt met de beoogde werkzaamheden en resultaten hiervan met een raming van de benodigde uren en informatie over de formatie er vrijkomt door het loslaten van de oude VTH strategie. (Want daarvoor werd immers hopelijk ook data bijgehouden.) Ook verwachten wij dat wordt stilgestaan bij inbedding in de organisatie. Zo kan een dergelijke functie wellicht mee worden genomen in het traineeship waardoor de kosten kunnen worden gehalveerd.

Traineeship

Gevraagd wordt om een bedrag van € 196.000,- per jaar vanaf 2022 - 2026. Het gaat voor deze jaren om het jaarlijks aannemen en opleiden van 7 trainees. De komende vijf jaar, ingaande 2020, gaat in totaal 12,5 % van het personeelsbestand met pensioen. Ook hier word geen onderbouwing over hoeveel vacatures in deze perioden worden verwacht en bij welke vakgebieden. Het is belangrijk dat de raad de informatie krijgt over waar de gaten vallen als er niet wordt ingestemd met het voorstel. In 2021 is het de OD NHN gelukt de opleiding, werving en loonkosten van de trainees uit eigen middelen te betalen. Dit is ook best logisch aangezien het een goede methode is om ook het normale organisatieverloop op te vangen. Tegelijkertijd zien we ook dat overheidsorganisatie zeer veel moeite hebben om “goed” personeel te werven. Wij vragen de OD daarom om een onderbouwing van de noodzaak van de trainees en om te kijken welk deel van de kosten van de trainees kunnen worden gefinancierd uit de kosten die gemoeid zijn met het opvangen van het normale verloop van de eigen medewerkers.

Financiën

Tot slot constateren wij dat ook dit jaar de financiële paragraaf van de kadernota niet vooraf is besproken in de ambtelijke financiële klankbordgroep. Wij zouden als deelnemers graag meer vooraf in het proces richting de kadernota worden betrokken.